

Wilbur odgovarja pacifistom. - Mrs. Špehar nedolžna.

AL SMITH PORAZIL NASPROTNIKA Z REZULTATOM 6 PROTI 1.—DICKENSON PRAVI, DA JE LOWDEN V STANU PREMAGATI SMITHA.—DEMOKRATSKI VODITELJI V TEXASU HOČEJO PRIJATELJA PROHIBICIJE.

Omaha, Neb. — Mornariški tajnik Wilbur zagovarja mornariški program in odgovarja pacifistom, ki so proti povečanju mornarice in sploh proti vsakemu oboroževanju. V Omaha je govoril na shodu American Legion postaje in zatrjeval, da ni pametnega človeka v deželi, ki bi nasprotoval mornariškemu programu. Močna mornarica je potrebna za prosperiteto naroda. Namigoval je tudi na druge narode, ki gradijo velike bojne ladje. Imenoval je Anglijo in Japonsko.

Des Moines, Ia. — V soboto zvečer je bilo poročano od devetdesetih okrajev države Iowa o rezultatih glasovanja za kandidate. Država se deli v devet in devetdeset okrajev. Gov. Alfred E. Smith iz New Yorka je imel večine šest proti eni. Njegov nasprotnik je Edwin T. Meredith. Demokratska okrajna konvencija se je vršila v Des Moines. Od 1.332 delegatov, ki se bodo udeležili državne konvencije tujak 20. aprila, jih je bilo v soboto navzočih 1.245, od teh bo 533 na konvenciji glasovalo za Smitha, le okrog 90 za Mereditha.

Washington, D. C. — Senator Goff iz West Virginije je najnovejši kandidat za predsedniško nominacijo na republikanskem tiketu. V svoji izjavi trdi, da je bil prisiljen pristopiti v krog kandidatov za nominacijo, po westvirginskih republikancih in z odobrenjem republikanske delegacije.

Dallas, Tex. — Texaški demokratski voditelji so na konferenci zahtevali suhaškega kandidata, delegatom so naročili, da morajo glasovati za takega. Več govornikov, med njimi tudi guverner Dan Moody iz države Texas, je v govorih napadalo Smitha, ker je proti prohibiciji.

Washington, D. C. — Poslanec, republikanec iz države Iowa, Dickinson zatrjuje, da je republikanski stranki uspeh zagotovljen, če bi bil nominiran Frank O. Lowden, ker je gotovo, tako trdi, če bo Herbert Hoover nominiran, ga bo Al Smith premagal. Poslanec Dickinson deluje za Lowdena in ta teden bo v državi Indiane govoril.

ZRAČNA ZVEZA MED EVROPO IN AMERIKO.

Pariz, Francija. — Koncem minulega meseca je prispel ameriški letalec kapitan Ponck v Pariz. Ponck je izjavil, da si je za realizacijo načrta za stalno zračno zvezo med Evropo in Ameriko, zagotovil podporo ameriškega finančnega konzorcija, ki mu je za to dal na razpolago 40 milijonov dolarjev. Izvedba načrta bo trajala dve leti. Vmesne postaje bodo na otokih. Prvi otok bo oddaljen od New Yorka 200 milj, ostali otoki pa bodo oddaljeni med seboj 300 do 325 milj. Za zgraditev prvega otoka je že dobila naročilo neka francoska trdka.

POJASNJEN UMOR.

Molitev Slovenke obdolžene umora svojega soproga v Pittsburghu uslišana. — Pravi storilci v rokah pravice. — Naš rojak položil varščino, da je bila žena izpuščena na proste noge.

Pittsburgh, Pa. — Umor Johna Špeharja, starega 35 let, 4520 Stanton ave., 4. marca t. l., je pojasnjen in Mrs. Špehar, ki je bila obdolžena, za katero je spodaj podpisani položil varščino, da je bila izpuščena na proste noge, je spoznana nedolžna, njena molitev je bila uslišana in pravi storilci so prišli v roke pravici. Policijski poročnik David Corbett in njegovi ljudje so bili na delu in se jim je posrečilo priti do živega storilca, ki so: Anthony Marino, star 26 let, Eugene Gray, star 30 let, in Michael Ward, 28 let star. Ti so izpovedali, da je bil z njimi v zvezi tudi četrti tovariš z imenom Moore, ki pa je pred kratkom bil aretiran in vržen v ječo radi nekega roparskega napada.

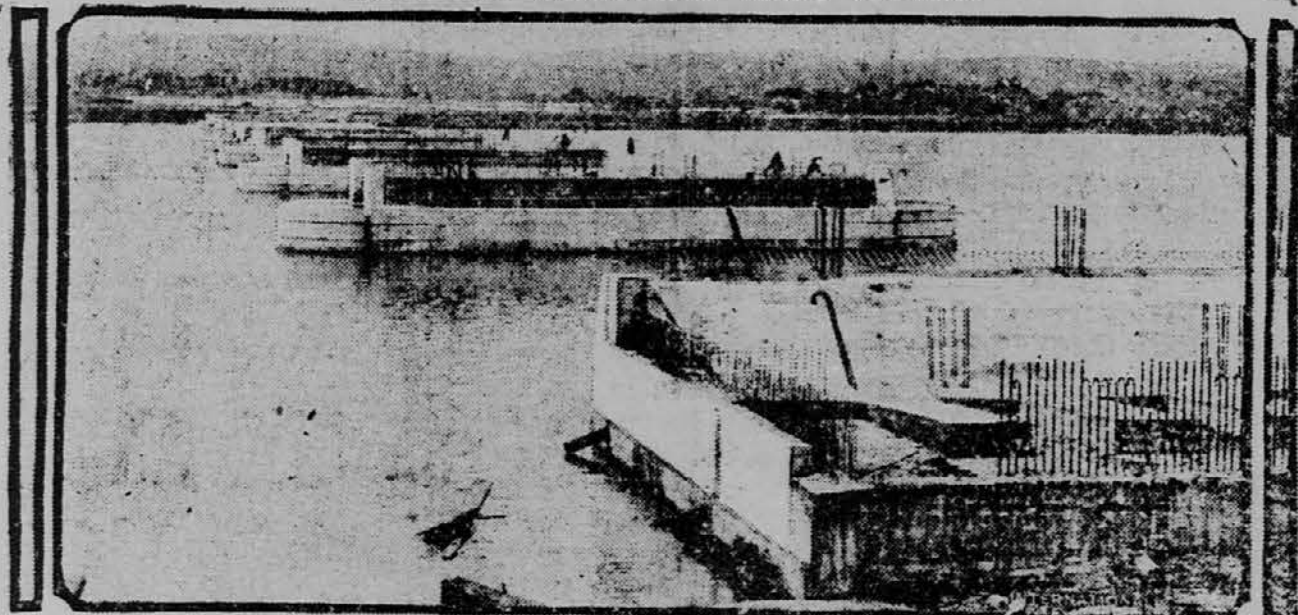
Marino je priznal, da je on tisti, ki je oddal strele iz revolverja na Špeharja, kateri je za zadobljenimi poškodbami dve uri zatem v St. Margaret bolnišnici podlegel.

Špeharjeva žena, Marija, stara 28 let, je bila osumljena in obdolžena umora svojega soproga in aretirana ter zasljudžena od velike porote. Ko pa je bila položena varščina, v znesku \$10.000, je bila izpuščena.

Storilci, tako je prišlo na dan, so imeli načrt za napad na Špeharja pripravljen že več dni poprej. Natančno so vedeli, kdaj se bosta z ženo pripeljala domov in so čakali za Špeharjevo garažo ter ga napadli. Prva je stopila iz avtomobila Mrs. Špehar in šla proti hiši, medtem je Špehar odklenil vrata garaže in zavozil s karo v garažo, kjer so napadali planili na njega. Marino in Gray sta z revolverjem zagrozila Špeharju, ostala dva robarja pa sta zagrabila Mrs. Špehar in jo držala za usta, da ni vpila. Ker Špehar ni dvignil roke kviško, temveč se dvignil, da bi stopil iz kare, ga je Marino ustrelil in zbežal ter tudi tovarišem ukazal, naj bežijo.

Umor je bil pojasnjen na sledeči način. V okrajni ječi se je neki jetnik izrazil, da on ve, kdo so morilci Špeharja. Sramota je, tako je rekel, da bi soproga morala na električni stol, dočim je pri tem nedolžna. Corbett je to zvedel in takoj storil potrebne korake za aretacijo storilcev. Bili so člani organizirane tolovajske družbe, ki imajo na vesti več drugih zločinov, za katere upajo, da bodo zdaj pojasnjeni. Mrs. Špehar ima hčerko staro pet let. Izpovedala je, da ni

"HIGHWAY MEMORIAL" MOST V DELU.

Slika nam pokazuje, koliko je že napredovalo delo "Lincoln Memorial" mostu, ki bo vezal narodni Kapitol z Commonwealth of Virginia. En konec zgradbe je pri Lincolnovem spomeniku, drugi pa pri Arlington narodnem pokopališču.

ZALESKI PRI MUSSOLINIJU.

Poljski zunanji minister pri Mussoliniju. — Zaleski konferiral z romunskim poslanikom. — Romunija vabi Čehoslovaško in Jugoslavijo na konferenco.

Berlin, Nemčija. — Poljski zunanji minister August Zaleski je te dni obiskal italijanskega ministrskega predsednika Benito Mussolinija v Rimu. Spremljal ga je plovnik Beck, načelnik maršal Pilsudskijskega štaba. Beck je najboljši poljski vojaški organizator in nasprotuje Zaleskijevi mirovni smernici pri ligi narodov.

Pri tej priliki je imel Zaleski tudi dolg razgovor z romunskim poslanikom, slednji je prosil Zaleskija, naj posreduje med italijansko - romunskimi odnosi, ki so se zadnje čase poostriili.

Nekateri opazovalci sklepajo iz raznih sedanjih dogodkov, da se snuje nova grupa evropskih sil v prizadevanju najti bazo za skupno delovanje Poljske, Romunije, Italije, Jugoslavije in Francije.

J. G. Duca, zunanji romunski minister je povabil Čehoslovaško in Jugoslavijo v Romunijo na konferenco. Razpravljalo se bo na konferenci o Mussolinijevi smernici iz vidika za varstvo interesov male antante v centralni Evropi in na Balkanu.

GOZDNI POŽARI.

V West Virginiji divjajo gozdni požari, ki so povzročili že ogromno škodo. — Nad tisoč mož je zaposlenih pri gašenju.

Charleston, W. Va. — V West Virginiji je naznanjenih sto šest deset gozdnih požarov. To poročilo prihaja od P. M. Brownina, glavnega "fire wardena". Brownin poroča, da je nad tisoč oseb zaposlenih pri gašenju in škoda storjena po požarih je ogromna.

dvomila, da bi se zločin ne razjasnil, ker je zaupala v Boga in molila. Njena molitev je bila uslišana. Frank Cvetič.

KRIŽEM SVETA.

Detroit, Mich. — Pri General Motors in Ford Motor kompaniji s tovarnami v Ameriki in Evropi, dela nad štiri sto tisoč oseb. Uradniki obeh podjetij pa pravijo, da se bo to število prihodnji mesec znatno povečalo.

Chicago, Ill. — Mrs. Zerilda LaRue, stara 30 let in Mrs. Ruth Patton, enake starosti, sta se pripravile radi nekega moškega, katerega sta obe ljubili. Med preprirom je na slednja potegnila revolver in svojo tekmovalko na mestu ustrelila.

Washington, D. C. — Senat je potrdil nominacijo Franklina M. Guntherja iz Virginije, kot poslanika za Egipt.

Ossing, N. Y. — Frank Baldwin, star 22 let, ki je umoril Johna Dicksona, farmarja v bližini Ovid, Seneca okraj, je bil na električnem stolu usmrčen.

Sofija, Bolgarija. — Moutašiski, blagajničar narodne banke, je bil napaden in ubit. Napadalec, Damianov, po poklicu krojač, je bežal s plenom, v znesku \$160.000, bil pa je prijet, predno je prišel do meje.

Belfast, Irsko. — Letalo je padlo iz višine v vas Durnurry, kjer so se igrali otroci. Neka šestletna deklica je bila ubita in pilot je zadobil težke poškodbe.

Mexico City, Mehika. — Med Parral in Chihuahua je skočil osebni vlak s tira in se prekucnil. Nesreča je zahtevala več človeških žrtev.

Gibson City, Ill. — Gilbert Jorda, star 89 let, veterani državljanske vojne, je tukaj na svojem domu preminul. — Galesburg, Ill. — Jake Brackett, star 26 let, delavec pri Coulter Disc kompaniji, je prišel ob življenje, ko je pri delu padla na njega železna plošča, 1000 funtov težka.

POZOR ČITATELJI!

V današnji številki se začne v podlistku na drugi strani zanimiv detektivski roman "GRBAVEC". Roman je vse skozi napet in nadvse zanimiv. Nikomur, kdor ga bo čital ne bo žal.

PITNA VODA ZASTRUP-LJENA.

Delavci in družine pri Goldmannovi žagi oboleli. — Zdravniki so ugotovili, da so zastrupljeni. — Izsledili so žensko, ki je pitno vodo zastrupila.

Fouke, Ark. — Okrog dvajset družin tabori v okolici J. R. Goldmanove žage, kjer so moški zaposleni pri podjetju. Vsi prebivalci pa so oboleli in zdravniki so ugotovili, da je voda v vodnjaku, katero so pili, zastrupljena. Na podlagi dokazov so oblasti aretirale Mrs. Nancy Lynn, staro 70 let in njenega brata, Roberta Morrisa. Lekarnar v Fouke je izpovedal, da je Mrs. Lynn kupila v njegovi lekarni precejšnjo množino arzenika.

Soproj Mrs. Lynn je pred več leti umrl, gozdove pa je zapustil svojim šestim otrokom, ki pa so kmalu ves les prodali. Starša si je domisljivala, tako menijo oblasti, zdaj, ko so otroci prodali les, bo obubožala. S tem pa, če spravi s pota delavce, drvarje, bi bil les, za katerega si domisljuje, da je njena last, rešen. Zakaj so aretirali tudi brata, poročilo ne pove.

DRUŽINA NAŠLA SMRT V OGNJU.

Cisco, Tex. — V soboto ponoči je gorelo na farmi, last Boss Jacksona. Ko so sosedje prihiteli na pomoč, je bilo poslopje uničeno in v plamenih so našli smrt oče, mati in šest otrok. Otroci so bili same deklice, v starosti od enega do dvanajst let. Najmlajši sta dvojčka. Oblasti sumijo, da je bila družina umorjena, nakar so storilci hišo zažgali, da bi izbrisali sled.

PREPLAVALA GIBALTARSKO OŽINO.

Gibraltar. — Mercedes Gleita, tipkarica iz Londona, je v četrtek preplavala gibraltarško ožino. Ob 10. dopoldne je začela plavati s španske strani in prišla na drugo stran, ko je preplavala razdaljo 27 milj, v dvanajstih urah in tridesetih minutah.

Iz Jugoslavije.

NA EVROPSKI FRONTI IMAJO TUDI SLOVENCİ SVOJO VLOGO. — O SPORAZUMU Z NEMCI IN O SKUPNI FRONTI PROTI ITALIJI.—DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Ahlova peta. Pod zgornjim naslovom piše profesor Lambert Ehrlich v "Slovenec" št. 71 poleg drugega tudi naslednje:

V evropski fronti ima vsak narod svojo posebno vlogo; mi Slovenci vprav evropsko! Brzovlakti London-Pariz-Carigrad švigajo mimo Ljubljane. Vsa pota iz severa (od Hamburga do Varšave) na jug ujamé Slovenija med Zidanim mostom in Jesenicami kakor v mreži. Križišče, most smo za vse mogoče proge.

Na mostu, na križiščih mora biti red in mir, luknje so gotovo na mostovih najbolj nepotrebna stvar, varuhi mostu morajo biti zanesljivi elementi. V interesu prav vse Evrope je, da je slovenski narod pravi "noli me tangere".

Danes žalibog naš položaj z mednarodnega vidika ni ne urejen ne zavidljiv. Obtožbo moramo dvigniti pred celo Evropo, da je kruto ravnala z nami, ohromila nas je, da smo šepav torso. Kateremu narodu smo mi kdaj kako krivico storili? Prešibki smo bili od nekdaj zato. Zakaj so veliki narodi, štirideset- in šestdesetmilijonski narodi trgali meso iz našega itak borega telesa? Bogataš je za svojo pojedino zakljal edino ovčico svojega beraškega soseda! Naši računi so evropski, naša obtožba bo odzvenela na vseh evropskih torsiščih.

Veliko se govori zdaj o sporazumu z Nemci in o skupni fronti proti Italiji. Toda: predvsem Nemcem veljaj popolnoma jasna beseda! Nemci imajo od Pontebe preko Maribora, Češke, Poljske 2000 km dolgo mejo s Slovani! Nemcem je predvsem, če hočemo prediti Evropo, treba slovanofilične bolitike. Naša slovenska teza je jasna kot solnce: Plebiscitna pogodba nas veže samo do Avstrije: kadarkoli pa Avstrija preneha, si stojita nasproti Nemčija in Jugoslavija neobvezani. Tedaj bo obveljala božja in naravna pravica: slovensko koroško ozemlje mora nazaj k Sloveniji. Zato je zame samoočeno umevno, da bo katerikoli zastopnik jugoslovanske vlade v kakih razgovorih z Nemčijo edino tako stališče smel in mogel zagovarjati, če noče v Jugoslaviji sami Slovencev nerazpoložiti.

Poglejmo si enkrat jasno v oči z Nemci. Nemci so začeli zdaj govoriti o mednarodni morali, o kulturni avtonomiji koroških Slovencev, in sicer zato, kakor je izpovedal velenec Angerer v Beljaku, da bo do Nemci za časa priključitve imeli lažjo igro.

Mednarodna morala govori pač za nas! Majhen narod, pošten narod živi tukaj, tam ogromni 70milijonski narod s 50 velemesti. Kako bi mogel ta velikanski narod oporati nas za naše revne slovenske vasi na Koroškem? Ne! Koroško najprej nazaj v materino okrilje

Slovenije! Potem šele je postavljen najtrdnjši temelj sporazuma med Nemci in med nami! S tem bo luknja na enem najvažnejših mostov Evrope zamašena, in s tem tudi konsolidirana ena najobčutnejših točk evropske fronte, obrnjene proti jugu!

Za povzdigo Maribora — nakup Felberjevega otoka.

Mariborska občina in 20 oravlov obsežni Felberjev otok v sredini Drave sta tesno zvezana že iz časov pred vojno. Tedaj je sklenila mestna občina, da bo zgradila po zgledu Fale na otoku lastno električno centralo in so tozadevni natančni načrti ohranjeni do danes. Ideja električne centrale na otoku se bo gotovo prej ali slej uresničila, ker je Fala že izčrpana in je Drava pri omenjenem otoku najbolj sposobna za dobavo velikih električnih sil. Od prerata sem je bil otok vedno na prodaj, a se je zahtevalo prvo ogromno vsoto 2 milijonov dinarjev. Pred kratkim je umrla lastnica otoka gospa Popič in dedici se pogajajo z občino glede prodaje otoka za 320.000 Din. Do kupa bo prišlo, ker bo občina eksplotirala odvisni smrekov les na otoku in zgradila veliko in moderno kopališče. Do otoka bo izpeljana cesta za avtomobilus promet in iz levega brega Drave na otok bo zgrajena bry. V tem novem kopališču bodo igrala veliko vlogo solne kopeli in sprehajališča po smrekovih gozdovih. Ko bo stalo enkrat na otoku kopališče, bo prišla za njim restavracija in drugi ogledevalni objekti. S pozidavo in moderno opremo mičnega Felberjevega otoka bo Maribor zelo veliko pridobil v poletni sezoni.

Radi denarja zblaznel.

Iz Amerike se je vrnil v domovino Milan Kovačević iz Nikšića in prinesel s seboj \$8000. Banka, v katero je prihranke naložil je propadla. Na reveža je to tako učinkovalo, da je zblaznel.

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO, itd. Vaša denarna pošiljatev bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez obitke izplačana, ako se poslužite naše banke. Dinarje, ozir. lire smo včeraj pošiljali po teh cenah:

500 Din	\$ 9.35
1.000 Din	18.40
2.500 Din	45.75
5.000 Din	91.00
10.000 Din	181.00

100 Lir	\$ 5.00
200 Lir	11.50
500 Lir	27.75
1000 Lir	54.50

Pri večjih svotah poseben popust. Poština je v teh cenah že vračunana.

Zaradi nestalnosti cen je nemogoče vsprejeti cene določevati. Merodajno so cene dneva, ko denar sprejmemo. Nakazila se izvršujejo po pošti ali pa brzojavno.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO.

Pisma in pošiljke naslovite na: ZAKRAJŠEK & ČESARK, 455 W. 42nd ST., NEW YORK, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENEČ

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in danov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnje številko v tednu je čas do četrtke dopoldne.—Na dopise brez podpisa se ne ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR:—Številka poleg vašega naslova na listu znači, kdaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Politika in prosveta.

V času civilizacije, demokracije, nacionalizma in v obče v dobah vseh pokretov, je prosveta igrala vedno vodilno vlogo. Le kulturni narodi so bili vedno na vrhu, nekulturni pa so bili vedno v nižinah in sužnji drugim.

Poglejmo samo na Daljni vzhod. Kitajska šteje nad 400 milijonov duš. Indija nad 300 milijonov, Afrika 175 milijonov, in drugi manj kulturni narodi. Vsi so v gospodarski in politični sužnosti kulturnih zapadnih narodov, ki so številčno desetkrat manjši.

V Londonu, New Yorku in Parizu sedijo načelniki svetovnih korporacij in s svojimi miselnimi vodiljo ves svet. Res, križčen je ta sistem, ali na drugi strani nas uči, da pot v boljše bodočnost, zlasti pot delavstva, vodi edino preko izobrazbe.

Ves svet se čudi, kako je mogoče par židom boljševidom imeti na žnorce nad 140 milijonov Rusov. Toda kdor prouči stališče ruskega naroda bolj globoko, ta vidi, da je stvar prav lahka. Voditelji so pozapri in pobili, židje imajo v rokah ves tisk, rusko ljudstvo je neuko, čitati med kmečkimi muškici le malo kdo zna, torej, kako si naj pomagajo? Potom tiska jih ne doseže, drugače jih pa izobraziti ne morete. Torej boljševidom ni tako težko.

Zato pa zlasti delavstvo bi moralo skrbeti, da se izobrazba širi med njimi. Treba je, da širi med seboj delavsko časopisje, ki je pisano za delavce in istega izobrazuje. Edino na ta način se bo delavstvo začela odpirati pot v boljše prihodnost. Delavski zastopniki bodo lahko branili interese delavstva samo tedaj, kadar se bodo v izobrazbi lahko merili z zastopniki kapitalizma.

Delovno ljudstvo je doseglo svoje pravice edino potom lastne inicijative, ki je pa prišla po izobrazbi. Zato je vitalne važnosti, da delavstvo vedno hrepeni po izobrazbi in podpira na vso moč med seboj one, ki ga izobrazujejo in se trudijo dati delavcem res jasne, konstruktivne in poštene nauke.

Pod peto sedanega kapitalističnega gospodarskega reda ječi ves svet. Vse je odvisno od par posameznikov, ki slučajno posedajo. Prav urejene razmere bodo samo tedaj, kadar bodo vsi ljudje imeli enake pravice in enake dolžnosti po možnosti svojega znanja itd. Zato je pa treba, da bo delavstvo pripravljeno in sposobno sodelovati v vodstvu in delu, pripravljeno nositi odgovornost in uživati sadove kolektivnega dela; to pa more in je v stanu samo visoko umsko razvito delavstvo.

Ni je potrebnejše stvari torej, kakor širjenje izobrazbe med delovno ljudstvo. Delavstvo je treba le izobraziti, pa bo samo našlo pota do gospodarske in politične emancipacije. Kajti skušnje uče, da izobraženi delavci se ne dajo izrabljati, kakor se dajo neučeni in politično nerazviti.

Dokaz je n. pr. Kitajska, Indija, Afrika in druge kulturno zaostale države. Kapitalisti jih izrabljajo, kakor živino. Za sužnje jih imajo. Pa poglejte v kulturne države: Ameriko, Anglijo, Francijo, Nemčijo itd., tu je delavstvo že bolj razvito, zato pa si je izvojevalo že več pravic in gre vedno naprej proti kolikor mogoče zadovoljivi gospodarski in politični emancipaciji. Tudi v teh deželah se vlada kapitalizem in tlačil uboge delavce, toda leto za letom mora popuščati, prisiljen po upravičenem odporu od strani zatiranih delavcev.

Kolikor bolj izobražen pa bo delavec v bodoče, toliko sposobnejši in uspešnejši bo v svoji borbi proti onim, ki ga skušajo izrabljati gospodarsko in politično v svojo korist.

Zato, delavci, posvečujte več svojega časa učenju. Citajte dobre delavske liste, ki vam nudijo gospodarsko in politično izobrazbo. Citajte dobre poučne knjige in gledati bote začeli globlje in globlje v gospodarska in politična vprašanja, in kadar bo delavstvo na celi črti razumelo gospodarska in politična vprašanja, tedaj bo postalo tudi zavedno, posegalo bo dolgo vrsto let stanuje v "Belem krokarcu".

— Kaj je, gospod Braun? Kaj se vam je zgodilo?

— Joj, niti ne vprašajte! Konec je mojemu dobremu imenu! Lahko zaprem hotel... Kakor že čitam v večernih listih, ki jim je le za senzacijo: "Grožen umor v Belem krokarcu!" — "Tajnosti hotela!" — "Strahotna drama v Belem krokarcu!" — Oh, moj Bog, kaj takega se še ni zgodilo v mojem hotelu!

— Kaj je res kdo umorjen?

— 13. je umorjen. Zakaj je prišel ravno k meni stanovat? Uničil me je! Na beraško palico me je spravil!

Prvi natak se je z mehkim glasom vmešal:

— Siromak g. Berenyi! On ne more za to...

— Molčite! Vi ste vzrok vsemu! Vedeti bi morali, kake tuje figure hodijo ponoči v

samo v gospodarska in politična vprašanja in jih reševalo v svojo korist.

To je edini pravi nauk, ki bo privedel delavstvo do boljših razmer in boljših dni. Vsak drugi nauk, ki seje medsebojno sovraštvo, deli ljudi v razrede, pa vodi družbo v vedno večje prekucije in v vedno večji prepad. Vsa dosedanja preteklost s svojimi številnimi izkušnjami, to na celi črti potrjuje.—n.

SMRTNA KOSA.

Colorado Springs, Colo.

Poročam žalostno vest, da je preminula tukaj v starosti 41 let, Mrs. Josephine Sarson. Bila je previdna s sv. zakramenti, pokopali smo jo 27. marca. Pogreba se je udeležilo veliko ljudi, mnogo je bilo venčev.

Pokojna je bila rojena na Primorskem. Zapušča soproga in štiri otroke ter sorodnike v Puebli in New Mexico. Naj v miru počiva! Prizadetim soznanje.

Tudi pri nas je Amer. Slov. pridobil mnogo prijateljev in ga radi čitajo, ker je v resnici najboljši list za ameriške Slovence. Naj bi ne bilo slovenske hiše, kjer bi ne imeli tega lista. Novice so v njem iz vsega sveta, lepe povesti in dopisi, in veliko drugih zanimivih člankov, kakor tudi evangelij, ki je zlasti za take dobrodošel, kjer ni slovenskega duhovnika, ali pa kjer so od cerkve oddaljeni. To je list, ki se bori za pravico in resnico in se poteguje za delavske pravice. Zelo radi ga čitamo, zatoorej le naprej tako dalje in želimo se obilo novih naročnikov.

Tukaj so delavske razmere bolj slabe, tolažimo se s tem, da bo poleti mogoče kaj boljše.

M. Kapsh.

KAJ BO NA BELO NEDELJO V NEWYORKU.

New York, N. Y.

Pozivljamo rojake in rojakinje v New Yorku in Brooklynu na zabavo s predstavo in plesom, ki jo priredi tamburaški klub "Slovenka" na 62 St. Marks Place, N. Y., dne 15. aprila.

Tamburaški klub "Slovenka" bo omenjeni dan vprizoril igro "Županova Micka". Igra je bila igrana v ljubljanskem gledališču z velikim uspehom. Sedaj bo prvič igrana v New Yorku. Upam, da nas rojaki posetijo v obilnem številu. Ker bo to prva nedelja po veliki noči, se bomo zopet enkrat prav po domače pozabavali. Tamburašice bomo preskrbele vse potrebno za lačne ter žeje in v plesateljine. Zabave in veselja bo dovolj.

Josephine Weith, tajnica.

ODMEVI KAMPANJE ZA A. S. IZ PUEBLE.

Pueblo, Colo.

Cenjeni g. urednik: — Zaključili smo kampanjo. Živijo Amer. Slovence. To pot smo zopet pridobili nad 92 novih naročnikov. Bum, bum, smo streljali, da je odmevalo po vsej naselbini. Živijo Pueblo,

ker smo prvi za zadnjimi. Tukaj je nad 400 naročnikov na Amer. Slovence, vrata temu listu so odprta v vsako hišo, povsod ga radi prebirajo, ker prinaša tako lepe povesti, novice in poučljive članke. Vam pa, dragi naročniki, ki ste mi šli na roko in ste se naročili na list, prav lepa hvala. List pridno čitajte in pomagajte, da bo še bolj razširjen. Dosti jih je naročilo za v stari kraj, da bodo tudi tam čitali ta vrli list.

Prav lepo se zahvaljujem vsem. V nedeljo, 1. aprila, smo se peljali 52 milj daleč v Walenburg. Najprvo smo se ustavili pri Mr. in Mrs. Bajuk, kjer so nas prav prijazno in lepo sprejeli ter nam postregli, za kar se na tem mestu prav lepo zahvalim, kakor tudi njihovega sinu in njegovi mladi ženi. Bog Vas živi! Mrs. Bajuk nam je dala nekaj naslovov, veste pa, ko je štrajk, je težavno delo za agitacijo. Pa vseeno smo dobili tam pet novih naročnikov, za kar se prav lepo zahvalim vsem, ki so se naročili. Težavno je bilo, a vse se prestane za katoliški list. — Prav lepa hvala tudi Mrs. Lipič, ki je dala svojo hčerko, da nam je kazala hiše, od katerih smo imeli naslove. Bog jim bo daj plačnik!

Zdaj pa še kar nič ne odnehat, le naprej, dokler je še vtraj kaj! Vedno bodimo na straži in kakor zvesti vojak delujmo in pridobivajmo listu Am. Slovence novih naročnikov.

Mrs. J. Meglen, zastopnica.

ZANIMANJE ZA A. S. V CANON CITY.

Canon City, Colo.

Ker se nihče od nas ne oglasi v nam priljubljenem listu, Amer. Slovence, sem se namerila jaz napisati par vrstic o tukajšnjih razmerah. Z delom gre jako slabo. Zato se je tekmovala za Amer. Slovence zaključila, ne da bi naša naselbina odnesla kakšno nagrado. Zelo slabi časi so tukaj in veliko brezdelje. Poprej je bil štrajk, zdaj pa tudi ni nič boljše, ker delajo le po dva dni na teden. Mogoče bo poletje prineslo kaj boljše čase.

List Amer. Slovence nam zelo dopade in ga prav radi prebiramo. Priznanje in čast uredniku, ki skrbi, da ima list tako zanimive članke in povesti ter dopise iz raznih naselbin. Vsake številke že komaj pričakamo. Zmagovalcem v tekmi čestitam na uspehu, zlasti pa prvi — Mrs. Luciji Gregorčič. Nobenemu ne bo žal, kdor se je na list naročil.

V bolnišnici se nahaja od 18.

marca Mr. John Levstik, kamor so ga prepeljali in ga operirali na slepem črevesu. Imel pa je še neko drugo rano znatraj. Zdravje se mu vrača na bolje, Bog daj, da bi kmalu popolnoma okrevljal in se vrnil k svoji družini.

V petek, 30. marca, je bil nesrečni dan v Canon City. — Vlak je povozil nekega moškega, ki je bil na mestu mrtev. Dva mladeniča, 22, oziroma 23 let stara, so v državni ječi obesili, ker sta lansko leto ubila nekega moža in mu pobrala denar. Pač nesrečna je taka smrt. Zločin se ne izplača, prej ali slej pride v roko posvetni oblasti, božji pa gotovo ne uide.

Pozdravljam vse čitatelje. listu pa želim velik napredek.

Anna S., zastopnica.

CHICAZANOM!

Chicago, Ill.

Danes v torek dne 10. aprila imamo tudi v Chicagi primarne volitve. Na teh primarnih volitvah bodo nominirani razni kandidati, raznih strank, za kandidate za končne volitve.

Spregovoriti hočemo to pot državljanom Slovencev v 21. wardi le radi enega našega prijatelja in to je Mr. Charles V. Barrett, ki kandidira zopet za "Ward Committeeman-a" v naši wardi. Mr. Barrett je prištel republikanske stranke in eden najupljudnejših republikanskih političnih voditeljev našega mesta. Njegov natančnejši življenjepis najdete v njegovem oglasu, katerega so naročili naši rojaki, da pokažejo Mr. Barrettu, da znajo ceniti njegova dela za naše ljudi.

Mi nismo republikanskega prepričanja. Toda vsaka stranka, ta ali ta, ima v svojih vrstah dobre in slabe može. O Mr. Barrettu moramo povdariti, da pripada v vrsto dobrih. Mr. Barrett je odlični katoliški laik. Številokrat smo ga že čuli na naših prireditvah kot prireditvah Najsv. Imena, na katerih je nastopal kot govornik. Našim ljudem je bil on še vedno naklonjen in mnogim pomagal. Zlasti vedo to tisti, ki so prejeli prepirane davčne račune, ali so imeli kakke druge težave bodisi z mestno, okrajno ali drugo oblastjo. Mr. Barrett je stal vsem takim vedno v pomoč, neglede kakšnega prepričanja so bili taki ljudje. Zato smatramo, da ni več kot prav, če povdarimo, da je naša dolžnost, da damo takemu možu, ki je nam v preteklosti stal vsikdar v pomoč naše glasove. Pregovor, da roka umije je vsikdar na mestu, pa bo tudi v tem slučaju.

Zato danes vsi na volišče in volimo Mr. Barrettja, za zopetnega predstavnika naše ward — "Ward Committeeman-a".

Smrtna kosa.

V ponedeljek, 12. marca je preminul po dolgi bolezni višji sodni svetnik g. Josip Potratro v Ljubljani. — G. učitelju Karolu Omerzu v Trbovljah je umrl 6letni sinček Dušan na skratinki.

TO IN ONO.

LESENE CVETLICE.

Kot prav zanimiva redkost se pojavljajo lesene cvetlice na drevesih, ki rasto po pobočju ognjenika Fuego na Ognjeni zemlji. Majhen zajedalec, ki se nahaja v ekskrementih ptic, napada drevesa in povzroča izbokline na deblu ali na vejah; velikost zavisi od debeline debla oziroma veje, na kateri se zajedalec pojavi. Često napade cela skupina eno drevo, na katerem se v veliki množini pojavijo izbokline v obliki cvetov, ki so čisto pravilno izoblikovani ter dosežejo velikost od 2 do 15 cm v premeru; slični so klasičnemu Akanthusovemu listu. V izjemnih slučajih nastane njih premer celo na 60 centimetrov, to pa le na starih drevesih, kojih deblo in koža že pričinja trohneti. V prezezu ne kaže tak cvet prav nikake razlike med svojo substanco in lesovino drevesa. — Kakšni so biološki in kemični procesi pri rasti teh cvetov, do sedaj še niso ugotovili.

ČE URE NE GREDO PRAVILNO.

Mestno upravo Durbana v južni Afriki je jezilo, da se množe pritožbe, da niti mestne niti zasebne ure ne gredo pravilno. Da bi tem pritožbam na pravila konec, je uprava na mestne stroške nastavila nekega ameriškega inženirja, ki je začel z elektrifikacijo vseh ur. Elektrificirati se morajo ne samo vse mestne in javne, ampak tudi zasebne — stenske ure. Prebivalci pa plačujejo odslej poseben davek za ameriškega gospoda inženirja.

ZLAT ZAKLAD V MOŠEJI.

V bolgarskih mošejah se pogosto nahajajo skrita velika bogastva, ki izvirajo še iz časov, ko so Turki vladali v deželi. Tako sta se nahajala v neki mošaji v Varni, kakor je bilo zapisano v starih zapiskih, dva vrča s približno dvema tisoč turških cekinov, kar predstavlja danes vrednost 1.200.000 levov. Cerkvena občina je vedela za ta zaklad, toda nihče ni vedel, kje sta vrča skrita. Končno so muftiji proglasili zaklad za nedotakljivo svetinjo. Pred kratkim pa je prišel iz Carigrada neki Turek, ki je predložil muftiji in hodži načrt mošeje z označenim mestom, kjer je skrit zaklad. — Toda cerkveni starešini nista hotela nič vedeti o tem, da bi dvignili zaklad, kajti to je svetinja. Kakor se zdi, pa Turek ni bil istega mnenja, kajti naslednjega dne so našli od tlaka v mošaji odtrganih nekaj plošč, poleg pa dva prazna vrča in star turški cekin za vzorec. Zaklad pa je izginil, kakor tudi carigradski Turek.

PROTI BUDILKAM.

Zdravstveni poročevalec na urarskem zborovanju v New Yorku je predlagal, da naj se budilke v bodoče opremijo z glasbenimi pripravami, ki bodo na rahel, prijeten način budile speče. Ropot sedanjih budilk je mnogo kriv na splošni nervoznosti sedanjega časa.

Proletarec, ala pokomandiraj doma! — "Proletarec" se je zadnji teden zelo hudoval nad urednikom A. S. češ, da ne piše resnice, ki bi prijala Proletarčevemu redaktarju. Dan po zneje pa je prinesla tefika "Prosveta" z dne 6. aprila to le izjavo: "Nikdar se nisem čital v "A. Slovence", dajmo pomagati vsak po svoji moči našim štrajkarjem, ki se borijo za delavski položaj. "A. Slovence" samo priporoča za orglje, misijone in za župnike..." — Kadovedni smo, kako bo "Proletarec", oziroma njegov urednik vzel to tetkino izjavo na znanje. Je li to resnica, kar pravi "Prosveta"? "Proletarec" zdaj imaš besedo ti!

Pa druge uče! — "Proletarec" in njegovi lajtnanti prav radi druge uče, da lagati ni lepo. Kadar se pa njegovi pristasi očitno in tako debelo lažejo pri belem dnevu, pa zamiže, kakor len in sit maček, ko gre mimo njega miška. "Proletarec", ali bo n. pr. tudi to-le laž, če povemo, da je "Amerikanski Slovence", odkar je v rokah sedanjega vodstva še vedno prvi dvignil pozivajoči glas za stavarke premogarije, da je vedno prvi začel s pomožnimi akcijami ali pa iste sugeriral? "Proletarec" ali je to n. pr. laž, če povemo, da naš list zbiral prispevke za stavarke pred par leti dolgo prej, ko pa je to prišlo na misel onim, ki so zbirali milijonski fond? — "Proletarec" le svoje sklič v šolo, potem pa poglej čez sedev plot...

Posojilo se vračila veseli. — Skopa ženska je naprosila svojega sosedo, da si sme skuhati v njenem zelju par jajce, da si sama kurjavo prihrani.

Ko se ji je to dovolilo, je rekla skupulja: "Hvala ti, sosedo! Kadar boš imela svinjsko pleče, ga boš smela zato kuhati v mojem zelju."

Nežen sin. — Kmet je začel umirati. Ker niso imeli pri hiši blagoslovljene sveče, je tekel sin k sosedovim ponjo. Ko so prižgali svečo, a je oče še vedno hrope in bolešno odpiral oči, mu je zaklical sin: "Oče, napravite brž, sveča je izposojena in jo moram nazaj prinesiti!"

Dekliška tajnost. — V Kurji vasi je prinesla 16letna deklica na pošto pismo brez naslova. Na uradnikovo vprašanje, komu je pismo namenjeno, se je deklica nekaj časa obotavljala odgovoriti, končno pa le povedala: "No, če ste že tako radovedni, za mojega fanta je!"

Uradnik: "Ljubo dete, to nam še ne zadostuje, povedati morate tudi njegovo ime in stanovanje."

ŠIRITE AMER. SLOVENCE!

* PODLISTEK *

Dr. Guthi Loma:

GRBAVEC.

Detektivski roman.—Iz madžarsčine prevedel F. Kolenc.

I.

Kaj se je zgodilo v "Belem krokarcu"?

Deveta ura zjutraj. G. Braun, spoštovani najemnik hotela "Beli krokarc", s prepadnim obrazom, obupno trka semtertje po hodnikih I. nadstropja. Knjigovodjo, ki ga hoče eno in drugo vprašati, surovo odrija, nastavljenec v pekel pošilja in strašno kolne. Sedaj izstopi iz sobe št. 8 mlad uradnik pravosodnega ministrstva, ki že

mojem spoštovanemu hotelu. Kako pridejo noter? Kdo jih pusti v nadstropje? Zakaj ne legitimirate sumljivih ljudi? Da, vaša malomarnost je povzročila to strašno katastrofo. Vse vas odpodim! Lahko greste!...

— No, no! Ni treba tako obupati. En — dva dni se bo razpravljalo o dogodku, potem pa pride kaka novejša senzacija in bo ta pozabljena, kot da se ni nič zgodilo. —

Hm, če bi bil babjeveren, bi rekel, da se skriva vzrok nesreče v št. 13. Vedite, g. Braun, da mora lastnik hotela pri numeriranju vrat številko 13 vedno preskočiti!

— In vi še pravite, da niste babjeverni. — Odposlanci oblasti se že pol ure mudijo v sobi št. 13. Krogi postelje sedijo: preiskovalni sodnik, kr. pravdnik, mlad praktikant in Adalbert Berči, redarni kapitan.

... Posvetimo tu par besed onemu nesrečnemu Berčiju, ki si je lastnoročno kon-

čal življenje! Umrl je. Pokopali so ga. Razen dveh sinov ga ni nikdo obkopal. Njegov spomin hrani le neznaten križ. Pa ni bil vsakdanji človek. Če že drugo ne, gotovo bi zaslužil, da mu kr. državno redarstvo postavi lep nagrobni spomenik. Ker je zvršen napak velika zasluga Adalberta Berči, da se je redarstvo v Budimpešti, ki je bilo pred nedavnim tako zasramovano, dvignilo na evropski nivo.

Mnogo se je pisalo zoper njega, hudo so ga obtoževali kot zasebnika in kot javnega uradnika, toda vseeno me ni sram priznati, ko so ga zatožili radi zlorabe uradne oblasti, ker je brez sprejemljivega vzroka aretiral nekega velemešnega odvetnika, me je obiskal v pisarni in me prosil, da prevzamem zagovor. In dasi sem bil pretrčan, da je protizakonito, postopal, se niti trenutek nisem obotavljal. Izjavil sem, da sem mu na razpolago. Sploh pa, kam

bi tudi prišli, ako bi odvetnik odrekel zagovarjanje v slučajih, ko je tudi že sam prepričan, da je obtožba utemeljena? Po načelu enakosti so v kazenskem postopanju kr. pravdnik, sodnik in zagovornik enakovrstni faktorji: ramo ob rami, skupno si morajo prizadevati, da se pravica dožene. In kakor napačno razumeva svoj poklic kr. pravdnik, ki tudi takrat vloži tožbo, ko je potom pričanja dognano, da je obtožena oseba nedolžna, tako ne stoji na višini svoje naloge zagovornik, ki se proti svojemu prepričanju trudi, da bi rešil obtoženca. Zagovor ima v takem slučaju le vlogo kontrole; vplivati mora, da varovanec ne naložijo večje kazni, kakor jo zasluži. Tako razumevam plemeniti poklic zagovornika in zato sem prevzel brez obotavljanja zagovor Berčija. Mož, ki je zaslužil boljše usodo, se je med tem ustrešil.

(Dalje prih.)

Tvoj nedeljski tovariš.

TEDENSKI KOLEDAR.

8. Nedelja — Velikonočna.
9. Ponedeljek — Sv. Marija iz Egipta.
10. Torek — Sv. Apolonij.
11. Sreda — Sv. Leon.
12. Četrtek — Sv. Konstantin.
13. Petek — Sv. Hermenegild.
14. Sobota — Sv. Justin.

PRVA NEDELJA PO VELIKOČI.

Velikonočna nedelja: Jezus vstane od mrtvih. (Mk. 16, 1-7.)

Berilo je vzeto iz pisma sv. Janeza apostola. Zgodbe stran 1112, na levi v deveti vrstici z besedami "... vse, kar je namreč rojeno iz Boga", naslednjih 19 vrstic, do besed "... ima božje pričevanje v sebi".

"Ako bi Kristus ne vstal, prazna bi bila naša vera." Ako bi ne bil s tem največjim svojim čudežem dokazal, da je več kot vse naravne sile, toraj, da ni človek, ampak gospodar stvarstva, t. j. Bog, potem bi bila naša vera vanj prazna in navadna sleparija. Toda Kristus je vstal od mrtvih iz lastne moči. Samo njegovo telo je bilo mrtvo. Njegova božja narava, Bog v njem, je pa neumrljiva. Tako je mogel vstati od mrtvih in priti iz groba, ki je bil celo zapečaten in z veliko skalo pokrit. S tem je pa potrjena naša vera in mi moremo z mirno vestjo verovati, da nas je Kristus odrešil in da ni smrti, da je večnost, da naša duša ne bo umrla, temveč živelja večno.

Toda, kako pa vemo, da je Kristus res vstal od mrtvih?

Da, mi ga nismo videli vstati. Nismo bili poleg groba na velikonočno nedeljo, ko se je zgodil ta veliki čudež. Ali ga bomo pa zato tajili? Ne moremo ga. Imamo priče, katerim moramo verjeti, tudi ko bi ne hoteli. Te priče so vojaki in vsi Kristusovi sovražniki, te priče so apostoli in njegovi učenci. Vojaki so bili pri grobu, toraj so na svoje oči videli. Zbežali so strahu in šli pravit Kristusu sovražnikom, kaj se je zgodilo. Tako so tudi ti izvedeli iz prvega vira. Apostolom in učencem se je pa osebno prikazal.

Tako moramo spričevanju teh prič verjeti. Vendar pa, ko bi tudi tega pričevanja ne imeli, imamo drugo, t. j. božje, "ki je večje". Kristus sam je dokazal v svojem življenju, da je Bog, toraj, da je Sin božji, da je gotovo vstal od smrti, kakor je predpovedoval, dokler je bil še živ. Poleg tega je Bog Oče spričeval o njem posebno pri njegovem krstu v Jordani in na gori Tabor.

Naša človeška pamet ne razume tega čudeža. To je skrivnost, katero bomo spoznali šele, ko pridemo k Bogu. Zato svet noče verjeti v Kristusa, in zato tudi ne veruje v njegovo vstajenje.

Zato pa moramo, ako hočemo imeti vero v Kristusa, "premagati ta svet", premagati pomisleke slabe svoje pameti, premagati pomisleke sveta. Zato pa, "to je zmaga, ki preмага svet, naša vera. Kdo je pa, ki preмага svet, kakor tisti, ki veruje, da je Jezus Sin božji."

To je kratki smisel globokih besedi današnjega berila.

Sv. evangelij je vzet iz evangelija sv. Janeza 20. poglavje 19. do 31. vrstice. V Zgodbah na strani 626. cel odstavek pod naslovom "Jezus pri apostolih".

Pripoveduje o dogodkih takoj po vstajenju Kristusu, kako je Gospod dokazal svojim učencem, da je res vstal. Ta evangelij je samo nadaljevanje nauka Berila in pove, zakaj moramo verjeti spričevanju apostolov, ko nam pripovedujejo o vstajenju Gospodovem.

Niso bili vsi apostoli lahkoverni, da bi bili verjeli vse, kar bi jim kdo natvezal. Da so bili med njimi tudi možje z jako kritičnim razumom, nam pove ravno današnji evangelij. Tomaž, "eden izmed dvanajstih", ni bil doma, ko se je Gospod prvič prikazal apostolom. In ko so mu potem pripovedovali, kaj se je zgodilo, ni vsem desetim verjel, temveč se rezko odrezal: "Ako ne vidim na njegovih rokah znamenj žebeljev, in ne denem svojega prsta v rane žebeljev, in ne položim svoje roke na njegovo desno stran, ne bom veroval!" Krepke besede. Tako se jim je Gospod čez osem dni, na belo nedeljo, zopet prikazal in Tomažu osebno dokazal in ga prepričal, da je res vstal od mrtvih in z njim potrdil ostale apostole v njih veri.

In ta vera v Kristusa in življenje po tej veri, dasi težko, vendar je pa edina pot k večnemu zveličanju, pa tudi edina pot k srečnemu življenju na svetu. Vsa sreča pa je izražena v besedici "mir". Kdor živi v miru s svojim bližnjim, kdor ima mir v svoji duši, v svoji vesti, ima mir v svojem poželenju, da je zadovoljen s tem, kar ima, tak je gotovo srečen. Ako živi svet v miru med seboj, svet lahko napreduje in si pomaga k sreči in blagostanju. Zato je gotovo vsa sreča prav dobro izražena v besedici "mir".

Zato je Gospod pozdravil svoje učence po svojem vstajenju s to besedico, ko jim je želel miru. Zmagal je peklo in strasti, odprl je vrata v novo, do tedaj nepojmovano srečno življenje premagovanja strasti, slabega poželenja. Kdor hoče toraj srečno živeti, k Jezusu!

Svet noče vere v Jezusa. Z vsoto silo se upira tej veri in jo peha iz src, iz domov, iz šol, iz javnih poslopij, iz knjižnic in vsega javnega življenja, od povsod. In posledice? Saj jih vidi vsakdo lahko s svojimi lastnimi očmi. Strašna svetovna vojska, nemir in nezadovoljnost na svetu, nove vojske prete, toliko sovraštva, toliko krivice.

Zato, o, da bi svet slisal pozdrav Kristusa po svojem vstajenju: "Mir vam bodi!" Slisal in razumel ga bo pa samo, ako se bo oklenil v živi veri Kristusa, ako bo "premagal svet".

VINKO ARBANAS

Edini slovenski cvetličar
v Chicagu

Phone: Canal 4340.

1320 W. 18th St. Chicago, Ill.

Vence za pogrebe, kopke za navesenje in vsa v to stroko spadajoča dela izvršimo točno po naročilu. Dostavljamo na dom.

Obiskujte svoje domače

gledališče

"THE REX"

kamor zahajajo vsi prebivalci mesta Sheboygan, Wis., da vidijo najlepše predstave.

To in oho iz širokega sveta.

MORSKE ŽIVALI IN MESEČ.

Ze Aristotel je učil, da postanejo jajca morske igle ob času polne lune debelejša. Cicero je menil, da se ostrige in moluski debelijo in hujšajo in se ravnaajo torej po mesetu. Bacon je učil, da rastejo na podlagi sporočila možgani zajcev in telet, kakor mesec. Leta 1667 so mornarji, ki so potovali v vzhodno Indijo, bili naprošeni, naj ugotovijo, če je tudi tam kaj takih pojavov, nakar je odgovoril eden izmed njih, Sprat po imenu: "Po naših skušnjah je to slučaj pri ostrigah in morskih rakih. Še danes imajo prebivalci ob obrežju Sredozemskega morja, da to drži. Munroe Fox je priredil anketo, ki mu je potrdila to mnenje za omenjene živali. Poskušnja je pokazala še na druge interesantne stvari. Centrinus Setosus leže jajca vedno pri polni luni in se istočasno redi. Mogoče je ravno na to žival mislil Aristotel in se je to naziranj nato posplošilo. Leta 1708 je francoski potnik Leguard poročal, da neki rak na vzhodnoindijskih otokih skače v juliju in avgustu neposredno pred in po polni luni v tisočih in tisočih v morje in tam leže jajčka. Ko je Petterson 1912 v Kattegatu študiral niveliranje slanikov, je dognal, da je najbogatejši lov v periodi 13 in pol dni v razdobju 16.6 let, kar odgovarja spremembi mesečnega teka. Nekateri ribiški narodi gredo k morju le, če je noč brez meseca. Drugi, kot na Danskem in v Italiji, si pomagajo s tem, da si med potjo zažigajo ogenj. Posebna riba Leuresthes tenuis pride od marca do junija od drugega in tretjega dne po polni luni k obrežju Kalifornije, in to je ravno čas za ploditev. L. 1921 je Lotfield opazil, da se ob mesečnem svitu odpirajo rastlinske kapice in leta 1923 Miss Semenns, da začne življenje kaliti. Živali imajo torej gotove periode v zvezi z mesečnimi prikaznimi. Toda kako ta pojav razlagati? Nekateri ga spravljajo v zvezo s plimo in oseko, drugi, da vpliva mesec na kemično sestavino vode; zopet drugi, da gre za električne in magnetične učinke mesečnih žarkov. Eni pa pravijo, da istovrstni pojavi in živali padejo skupaj, ne da bi bili drug od drugega odvisni.

PLEMENA, KI SE ŽRO MED SEBOJ.

V nizozemski Novi Gvineji deluje neka katoliška misija, ki poroča iz dežele strahotne novice. Papuanci, prebivalci Nove Gvineje, so ljudje, ki jih je nemogoče odvaditi kaniibalstva. Med posameznimi plemenimi se vrši pravecni boj na življenje in smrt. Papuanci tekmujejo med seboj, katero plemo bo uničilo druga plemena. Misija pravi, da bodo Papuanci v doglednem času popolnoma izginili, če ne poseže v stvar nizozemska vlada in če ne napravi konca kaniibalizmu.

Vzijte kar največ življenja!

Pred 200 leti je William Oldys pisal: "Vzijte kar največ mogoče iz vašega življenja. Življenje je kratko in hitro mine." Ne dopustite, da vam slab tek do jedi, neprebravnost in zapreka jemlje dobročelje. Rabite Trinerjevo grenko vino, ki zanesljivo in hitro odpravi take žledoladne neredne. Je prijetno za živati. Pri vseh lekarnah. Pišite na Jos. Triner Co., 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill., po BREZPLAČNI VZOREC, priložite 10c za pošiljatelne stroške.

Kupon za brezplačni vzorec

Ime _____

Naslov _____

Mesto _____

ki je v zgodovini človeštva tako drastično, da mu ni najti primere.

Papuanci se najraje spravljajo nad mlade, močne moške, ker so preverjeni, da preide moč požrtga človeka na istega, ki ga je pojedel. Tako delala eno plemo. Drugo plemo, ki živi bolj v notranjosti dežele, pa živi v veri, da je treba iztrebiti plemena, ki žive pokraj morja. Ti ljudje so namreč zelo čisti in tudi dobro rejeni. — Papuanska plemena se med seboj ne prestopajo vojskujejo. Če napadejo in premagajo celo vas, odženo premagance v suženjstvo, kjer jih polagoma "konsumirajo". V nekaterih krajih obstoje cele trgovine s človeškim mesom. Sužnji so tam na prodaj in kdor kupi človeka, ga sme odreti, speci in pojedati ali pa storiti z njim kar mu drago.

PO SOKRATOVEM VZORU.

Na izraelski meščanski šoli v Budimpešti je pred svojimi učenci izvršil samomor meščanskošolski učitelj Leon Bruck. Ko je stopil v razred, je povzli večjo dozo veronala. Potem se je jel poslavljati od razreda. Pripovedoval je učencem da trpi strašne muke, ki jih ni več mogoče prenašati. V svetovni vojni je zbolel na obistih. Da bi ozdravel, bi se moral podvreči težki operaciji, za katero pa nima niti poguma niti denarja. In je sklenil umreti sredi pouka, med njimi, ki jim je bil vzgojitelj.

Rekel je: "Sklenil sem končati med učenci. Imam vas zelo rad. Oprostite mi samomorilno početje! Saj vam je znano, da je tudi Sokrat umrl daleč od svoje družine, med svojimi učenci."

Potem se mu je grlo zaprlo in ni mogel spraviti niti besedice več iz sebe. Padel je na tla. Razred ga je obstopil. Potem so učenci poklicali zdravnika in veleli prenesti učitelja v bolnišnico, kjer je izdihnil ne da bi zopet prišel k sebi.

PASJA TETA.

V precej prometni ulici Napolja prebiva v podzemeljskem stanovanju neka Filomena Esposito, ki si je nabavila nič manj nego 45 psov. Srečni sosedje so morali to čudno pasjerejo občutiti prav gor do grla, kajti te dni so se pritožili pri mestnem oblastvu, da jim zaradi neprestanih pasjih koncertov in smradu, ki se je divjal iz podzemlja, ni več vztrajati. In oblastvo je odredilo togotna in jim je hotela zabraniti vstop. Morali so razbiti

V SEM DEKLETOM MORA BITI ZNANO TO.

"NAJVAŽNEJŠE za zdravje je, da se varujemo zaprtja. — Primerne vaje in navadna hrana je proti zaprtju. Če pa že je potreba poslužiti se odvajalnega sredstva, je najbolje, da rabite nujol, ker popolnoma nič ne škoduje. Zlasti dekletom se nujol priporoča. Vzemite eno žličko nujola vsaki večer, predno ležete k počitku. Nujol lahko jemljete vedno, ne glede na to, kako se počutite. Vsaka žena ga mora imeti doma eno steklenico.

konjederem, naj pse polovijo. Ko so ti prišli do Espositinega stanovanja, je postala ta vsa vrata in njo zvezati, preden jim je postalo mogoče poloviti pse. Nato so jih odpeljali, Esposito pa so zaprli zaradi upornosti proti javnim organom.

RAČUN ŽIVINOZDRAVNIKA.

Pri neki predstavi cirkusa Gleich in Strassburgu je pobesnel lev sultan. Da bi rešil krotitca, je ustrelil leva v telo neki nastavljenec. Živinozdravnik Denner - Hagenau je izvršil operacijo in odstranil levo krogljo iz telesa, a to težko operacijo je zaračunal 15,000 frankov. Poleg tega je zdravil še leva Brutusa, belega medveda in slona. Njegov račun je znašal skupno 77,850 frankov. Ko je vložil Denner tožbo, ker cirkus ni hotel plačati, se je ta nahajal v Nancyju. Prišla je vsa zadeva pred tamkajšnje trgovsko sodišče. Strokovnjak, živinozdravnik Charbonnier je izjavil, da zahtevana vsota ni previsoka. Cirkus Gleich je bil torej obsojen, da mora plačati račun in poravnati sodnijske stroške.

OGROMEN METEOR NA BAVARSKEM.

V noči od 17. na 18. febr. se je utrl nad Geisalmom blizu Starnberga izredno velik meteor. Padel je na tla in se je za-

ril dva in pol metra globoko v zemljo. Prebivalstvo Geisalma se je seveda takoj potrudilo, da je meteor izkopalo; vaščani so ga izmerili in dognali, da je meteorit dolg 1 m 47 cm, širok pa 84 cm. V obsegu meri 1 m 90 cm. Meteorit so prepekljali v Monakovo, kjer so ga shranili v ondnotnem deželnem muzeju.

IZVRŠTEN POLICIJSKI ZDRAVNIK.

V Stockholmju je prometni stražnik ustavil nekega soferja v sled nepravilne vožnje. — Ker je voznik trdil, da pozna predpise in da vozi pravilno, je stražnik sklepal, da možak ni čisto trezen. Požval ga je na policijo, kjer je policijski zdravnik res ugotovil, da sofer ni toliko trezen, kolikor zahtevajo policijski predpisi od soferja, ki je v službi. Sledila je ovadba in pri razpravi je sodnik kot dokaz vinjenega stanja soferjevega prečital izvid policijskega zdravnika, ki se je glasil, da je obtoženec bil popolnoma pijan, ker njegovo levo oko ni reagiralo na nikake dražljaje. Na ta dokaz se je sofer široko in hudobno zasmajal ter z urno kretanju položil pred sodnika svoje — stekleno oko. Med splošnim smehom je sodnik urno proglasil oprostilo razsodbo.

IZOLIRANI MOŽGANI.

Na zadnji seji berlinske medicinske družbe je predvajal bavarski zdravnik dr. Hernandez zanimiv film, ki kaže posek s popolnim izoliranjem

ZDRAVNIKI MORAJO PISATI RAZLOČNO.

Norveška vlada je znašla nov paragraf v kazenskem zakoniku: Zdravniški recepti morajo biti pisani razločno in popisani z imeom zdravnika tako, da se bo lahko bralo tudi ime. Kdor se tej odredbi ne prkóži, bo kaznovan z zapornim do treh mesecev.

POZOR SLOVENCIM IN HRVATJE!

NA PRODAJ IMAM okoli 100 farm. z živino in orodjem, tudi prazne. Kupite jih lahko proti gotovini ali na obroke. Farme obsegajo od enega akra do tri sto, kakor kateri želi. Vse so blizu mest, železnice in šol. Zemlja je rodovitna. Okrog 300 slovenskih družin živi v tej okolici. Imam še kakih 150 cenikov na rokah, pišite ponje za podrobna pojasnila.

ANTON PAULIN,
East Worcester, New York

NA PRODAJ 80 AKR. zemlje, proti gotovini ali zameno. Naslov: P. O. Box 579, Chicago, Ill. 105

LESENO POSLOPJE, 2 stanovanja po 4 sobe, 1730 W. 22nd St., Chicago, Ill. Poceni, takoj \$500. Vsaki dan pred 10. A. M., ali pokličite: Roosevelt 360. Mr. Michal. D.S.T

FARMA 120 AKROV 96 milj od Chicago, Ill. Poslopja v najboljšem stanju. \$3,500, polovico takoj. Pokličite: Roosevelt 3360. Mr. Michal. pdop

SLOVENSКИM DRŽAVLJANOM NA ZNANJE!

CENJENI:—

Pri letošnjih primarnih volitvah bomo volili tudi takozvane "Ward Committeemen-e". Tudi v naši wardi imamo za voliti takega predstavnika naše warde. Predstavnik warde "Ward Committee Man" ima eno najvažnejših funkcij v svojem področju. Zato je treba največje opreznosti, koga izvolimo na to mesto.

Doslej je nas zastopal v tem odboru v republikanski stranki iz naše warde ugleden in sposoben mož politik Mr. Charles V. Barrett.

Kdo je Mr. Charles V. Barrett? — Mr. Barrett je bil rojen 19. marca 1882 v Chicagu v naši sosesčini, na naslovu 1984 W. 22nd Street. Njegov oče je bil 33 let v službi čikaške mestne požarne brambore. V ljudsko šolo je pohajal na 21st in Robey Sts., v "Troebel School". Nato je graduiral v "Joseph Medill High School" in nato dovršil pravne študije na univerzi države Illinois. Od tistega časa prakticira kot doktor prava in je na tem polju dosegel velike uspehe in postal eden izmed najupliveljših odvetnikov našega mesta. Mr. Barrett je tudi član številnih katoliških podpornih društev, kakor tudi član mnogih in različnih organizacij.

Mr. Charles V. Barrett ni nikdar pozabil, da je sin delavskega očeta. Vedno je bil na strani delavcev in se za interese istih potegoval.

Mr. Barrett je bil predstavnik naše warde "Ward Committee Man" od leta 1912, vsikdar izvoljen z ogromno večino, kar znači, da je narod vedno zaupal vanj, ker je Mr. Barrett vedno delal za narod, katerega predstavlja. Mr. Barrett je edini legitimni predstavnik naše warde. On je eden najupliveljših politikov ne samo v krogih naše warde, marveč v krogih našega mesta, okraja, države in zveznih krogih naše Unije.

Mi chikaški Slovenci smo imeli v Mr. Barrettu vsikdar zvestega prijatelja in zaštitnika. Leta 1918 je bil Mr. Barrett z ogromno večino izvoljen za člana "Board of Review". V tem svojem važnem uradu je Slovencev neštevilokrat pomagal, zlasti pri zniževanju davkov. Ako je kdo upošteval prošnje in ugovore slovenskih delavcev, jih je Mr. Barrett vsikdar. Kolikim je pomagal pri raznih sodnijskih težavah. To vedo le tisti, ki so imeli kdaj slične opravke in težave.

Upoštevaajoč vse to, smo podpisani poznavatelji Mr. Barretta, sklenili vsem slovenskim volivcem v naselbini to predočiti. Obenem apeliramo na vas kot zavednega državljanu, da v torek, dne 10. aprila, ko se bodo vršile primarne volitve, oddaste svoj glas za Mr. Charles V. Barretta kot zopetnega in ponovnega predstavnika naše warde, "Ward Committeeman".

VAŽNO!—Priloženo pošiljamo balot, na katerem se nahaja ime Mr. Charles V. Barretta. Zahtevajte republikanski balot, ker edino na njem je njegovo ime, da bo vam tako mogoče voliti za Mr. Barretta.

Ne pozabite narediti križca poleg njegovega imena!

ZA ODBOR:

LEO JURJOVEC,
JOHN JERICH,
JOHN FABIAN,
FRANK BANICH,
ANTON WENZEL,
MATH KREMESEC,

ANTON KOŠMRL,
JOE KURMAN,
JOSEPH ZUPANCICH,
JOHN KOŠMACH, ST.
JOE PERKO,
JOHN TERSELICH,

LOUIS DULLER, ST.
WILLIAM B. LAURICH,
JOHN GOTTLIEB,
ANDREW GLAVACH,
FRANK GRILL,
JOS. E. URSICH, M. D.

ANT. GREGORICH, ST.
FRANK TOMAZICH,
MARTIN LAURICH,
ANTON BANICH,
JOE FAJFAR.

POTOP

HENRIK SIENKIEWICZ

Iz poljščine prevel Dr. Rudolf Mole.

Kmalu je vse utihnilo in Zbrožek je začel pripovedovati takole:

"Gospodi je znano, da sem pozval pri zadnjem posvetovanju Kuklinovskega na dvo-boj. Bil sem obdovalec Kmitica, kar je res, zakaj tudi vi, dasi ste njegovi sovražniki, morate priznati, da takšnega dela, kakršno je razstrelitev onega topa, ne bi mogel izvršiti kdor si bodi. Pogum je treba ceniti tudi pri sovražniku, zato sem mu ponudil roko, toda on mi je svojo umaknil in me imenoval izdajico. Torej sem si mislil, naj stori Kuklinovski z njim, kar hoče. . . Slo mi je le za to, da ne bi padla neslava ravnarja, če bi ravnal Kuklinovski z njim proti viteški časti, na vse Poljake in med njimi tudi ne name. Radi tega sem se hotel na vsak način biti s Kuklinovskim. Vzel sem zjutraj rano dva tovariša s seboj in odjezdil v njegov tabor. Prijezdili smo v tabor. . . Povedali so nam: 'Ni ga!' Poslal se msekaj, ni ga! . . . V stanu pravijo, da se ponoči sploh ni vrnil, toda niso bili vznemirjeni, ker so mislili, da je ostal v vaši družbi. Eden izmed vojakov pravi, da je ponoči šel s Kmiticem v skedenj, kjer ga je nameraval peči. Jezdim k skednju, odprem vrata. Vstopim in vidim, da visi na tramu nago telo. . . Mislim sem si, da je Kmitic; ko pa so se oči privadile mraku, opazim nekako mršavo in koščeno truplo, a onile je bil podoben Herkulu. . . Čudno se mi je zdelo, da bi se mogel tako skrečiti v eni noči. . . Približam se — bil je Kuklinovski!"

"Na tramu?" je vprašal Mueller.

"Da! Prekrižal sem se. . . Mislim sem si: čar, slabo znamenje ali kaj. . . Šele, ko sem opazil trupla treh vojakov, sem razumel živno resnico. Ta strašni človek je pobil one, tega pa obesil in spekel prav po rabeljsko, sam pa zbežal!"

"Do sleziške meje ni daleč!" je rekel Sadowski.

Nastal je molk.

Vsako sumničenje, da je bil soudeležan Zbrožek, je ugasnilo v Muellerjevi duši. Toda sam dogodek ga je zmešal, preplašil in ga napolnil z nekim nepopisnim nemirnom. Videl je okoli sebe naraščajočo se nevarnost, ali bolje njeno grozečo senco, proti kateri ni vedel, kako bi se bojeval; čutil je, da ga je objela nekaka veriga nesreč. Prvi sklepi so ležali pred njegovimi očmi, a naslednji je zakrival se mrak prihodnosti. Objelo ga je tako čustvo, kakor da bi stanoval v razpoklem domu, ki bi se lahko zvalil vsak hip nad njegovo glavo. Negotovost ga je tako pritisnila k tlom in izpraševal se je, česa naj se loti.

Vtem se je Vreščovič udaril po čelu.

"Za Boga!" je rekel. "Ze včeraj, ko sem bil ugledal tega Kmitica, se mi je zdelo, da sem ga nekaj poznal. Sedaj vnovič vidim pred seboj ta obraz in se spominjam zvoka njegovega govora. Moral sem ga najbrže kje videti na kratko in v temi zvečer, to mi vse roji po glavi. . ."

Tu si je začel tretji z roko čelo.

"Kaj mi vse to pomaga?" je rekel Mueller. "Topa ne sklejejo več skupaj, gospod grof, tudi če bi se spomnil; tudi ne oživš več Kuklinovskega!"

Tu se je obrnil k oficirjem:

"Komur se hoče, gospoda, naj gre z menoj na mesto nesreče!"

Vsi so hoteli iti, ker je vse popadla rado-vestnost.

Podali so jim konje in vsi so bliskoma odjahali, na čelu general. Ko so se približali skednju, so zagledali kakih deset poljskih jezdecev, raztresenih okoli tega poslopja po cesti in po polju.

"Čigavi ljudje so to?" je vprašal Mueller Zbrožka.

"To morajo biti Kuklinovskega. Pravim vam, da je ta sodrga kar zblaznela. . ."

Rekli so, da je začel Zbrožek kimati enemu izmed jezdecev:

"Pojdi sem, pojdi sem! Živo!"

Vojak je pridirjal.

"Ali ste vi vojak Kuklinovskega?"

"Da!"

"Kje je ostali del polka?"

"Razpršili so se. Pravijo, da nočejo več služiti proti Jasni gori."

"Kaj pravi?" je vprašal Mueller.

Zbrožek mu je raztolmačil odgovor.

"Vprašaj ga, gospod, kam so šli?" je rekel general.

Zbrožek je ponovil vprašanje.

"Ne vemo," je odgovoril vojak. "Nekateri so šli na Slesko. Drugi so govorili, da gre do služiti samemu Kmiticu, ker enakega polkovnika ni ne med Poljaki, ne med Švedi."

Ko je Zbrožek zopet raztolmačil Muellerju vojakove besede, se je ta globoko zamislil. Zares, taki ljudje, kakršne je imel Kukli-

novski, so bili pripravljeni brez obotavljanja prestopiti pod Kmitičevo povelje. In v tem primeru bi lahko postali grozni, če ne za Muellerjevo armado, pa vsaj za dovoz in promet.

Val nevarnosti je čimdalje više naraščal okoli te zaklete trdnjave.

Zbrožku je moralo isto pasti v glavo, zakaj kakor bi hotel odgovoriti na te Muellerjeve misli, je rekel:

"To je gotovo, da se vse punta v vsej ljudovladi. Naj le tak Kmitic tam zakriči, in stotine in tisoči se zgrnejo okoli njega, zlasti po tem, kar je storil."

"In kaj doseže?" je vprašal Mueller.

"Vaše visokorodje naj ne pozabi, da je ta človek spravljal Hovanskega do obupa, Hovanski pa je imel, računajoč s Kozaki, šestkrat toliko ljudi kakor mi. . . Niti en transport ne pride k nam brez njegovega dovoljenja, a žitnice so uničene in vrhu tega nas že začenja stiskati glad. Vrh tega se lahko Kmitic združi z Žegockim in Kulešom in takrat bo imel nekoliko tisoč sabelj na razpolago. To je težak človek in nam lahko postane zelo nadležan."

"In ti, gospod, ali se lahko zaneses na svoje ljudi?"

"Bolj nego na samega sebe!" je odgovoril z rezko odkritosrčnostjo.

"Kako bolj?"

"Da povem resnico, ker imamo že vsi dovolj tega obleganja!"

"Upam, da se kmalu skonča."

"Vprašanje je le, kako? Sicer pa, če vzamemo to trdnjavo sedaj, je ravno tako poraz, kakor če bi jo opustili."

Vtem so prihajali do skednja. Mueller je skočil s konja, za njim vsi oficirji in so stopili v skedenj. Kuklinovskega so vojaki že sneli s trama, ga pokrili s kocem ter ga položili vznak na slamo. Tri vojaška trupla so ležala drugo poleg drugega.

"Te so pomorili z noži," je zašepetal Zbrožek.

"A Kuklinovski?"

"Na Kuklinovskem ni nobene rane, le bok ima spečen in osmojene brke. Moral je zmrzniti, ali se je pa zadušil, zakaj lastno čapko še sedaj drži v zobeh."

"Odkrijte ga!"

Vojak je dvignil koc in pokazal se je obraz, strašen, zabuhel, z izbuljenimi očmi. Na ostankih osmojenih brkov zmrzla sapa se je pomešala s sajami in se je zdelo, kakor bi strčali zobje iz ust. Obraz je bil tako ostuden, da je Mueller, ki je bil navajen vsakovrstnih grozovitosti, strepetal in dejal:

"Pokrij ga čimprej! Strašno! Strašno!"

Mračna tišina je zavladala v skednju.

"Čemu smo prišli semkaj?" je vprašal, izpljunivši knez Hleski, "ves dan se ne dotaknem jedi."

Naenkrat je popadla Muellerja taka razdraženost, da je že mejila na blaznost. Obraz mu je osinel, zenice so se razširile, zobje so začeli sklepetati. Polastila se ga je taka divja strast po krvi in maščevanju nad katerimkolisibodi, zato se je obrnil k Zbrožku in zakričal:

"Kje je oni vojak, ki je videl, da je bil Kuklinovski v skednju? Dajte ga sem! Ta mora biti v zvezi s tem!"

"Ne vem, če je oni vojak še tu?" je odgovoril Zbrožek. "Vsi ljudje Kuklinovskega so se razpršili kakor izpuščeni biki."

"Torej lovi ga!" je zakričal razjarjeno Mueller.

"Naj ga lovi vaše visokorodje samo!" je zakričal ravno tako razjarjeno Zbrožek.

In vnovič je obvisel kakor na pajčevini nov izbruh nad glavami Švedov in Poljakov. Ti zadnji so se začeli stiskati okoli Zbrožka, grozno vihaje z brki in rožljaje s sabljami.

Vtem se je zaslislal zunaj trušč, odmev strel in topot konj in v skedenj je planil oficir švedskih jezdecev.

"General!" je zakričal, "izpad iz samostana! Rudarji, ki kopajo mine, so pobiti do zadnjega moža! Oddelek pehote je razbit."

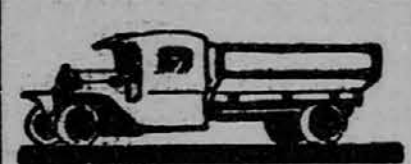
"Se zblaznim!" je zavreščal Mueller, grabec se za lasuljo, "na konje!"

Črez hip so izginili vsi kakor vihra proti samostanu, da so se kope snega sipale kakor toča pod konjskimi kopiti. Sto jezdecev Sadowskega, pod poveljem njegovega brata, se je pridružilo Muellerju in teklo na pomoč. Na poti so videli oddelke pehote, prestrašene, begajoče v neredu in strahu, tako zelo je že upadel pogum nekaj neustrašenih švedskih vojakov. Zapuščali so celo okope, katerim ni grozila nobena nevarnost. Nekatere pa so pomandrali drveči oficirji in konjenici.

SIRITE AMER. SLOVENCA!

ISČE SE
gospod Johan Tenze iz Sv. Križa pri Trstu. Kdor bi kaj vedel o njem, prosim, da bi mi javil, zakar bom zelo hvaležen. Če pa on sam te vrstice čita, naj se oglasi na:
LENARD FERLAN,
Rečica v Savinjski dolini, Jugoslavija.

PREVOZ - DRVA - KOLN

Rojakom se priporočamo za naročila za prevoz — drva in prevajanje pohištva ob času selitve.

Pokličite
Telefon: Roosevelt 8221.
LOUIS STRITAR

2018 W. 21st Place, Chicago, Ill.

Ako se ti "Amerikanski Slovenec" dopade, povej to svojim prijateljem in znancom in priporoči jim ga, da si ga naroče!

Zdravniške recepte izvršuje točno.

JOS. HLAVATY
zanesljivi lekarnar.
Zaloga fotografij, potrebnih. Kodaki in Kamere.
Prinesite k nam filme v izdeljavo.
1758 W. 21st Street in Wood, Chicago, Ill.
Cene zmerna.

Vsaki čas in minuto dobite nas na telefon.
FRANK E. PALACZ, pogrebnik.
LOUIS J. ZEFRAK, pomočnik.
1916 W. 22nd Street
Phone: Canal 1267. Stanovanjski Rockwell 4882 in 8740.

IZŠEL JE

novi slovenski molitvenik z velikim tiskom

IMENUJE SE:

'Slava Mariji'

Sestavil in priredil Rev. Kazimir Zakrajšek, O.F.M.

Molitvenik je lično vezan v močno elegantno usnje, male žepne oblike, fin papir, mojsterski tisk, zlata obreza; na kratko: to je molitvenik, kakoršnega si vsakdo želi. Veseli ga bodo starejši, ker je tisk velik in razločen, veseli ga bodo mlajši, ker je priročne oblike in lahko čitljiv.

Cena \$1.50

NAROČA SE PRI:

Knjigarna Amer. Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Hranite vrednostne papirje!

Zelo nespametno je, kdor nima lepo v redu spravljanih svojih vrednostnih papirjev, kot potrdil, zavarovalniških polic, bondov itd.

Kupite si bokso za spravljeno vrednostnih papirjev in imejte svoje listine spravljene in pod ključem.

NAROČITE JO ŠE DANES!

EICHHOLZER AND CO., INC.
Forest City, Pa.

Gentlemen: — Enclosed find remittance \$1.39 for which please send me postpaid one bond box.

Name _____

Address _____

City or town _____

EICHHOLZER & CO. Inc.

FOREST CITY, PA.

Phone: CANAL 5903

JOSEPH PAVLAK

PRVI JUGOSLOVANSKI POGREBNIK V CHICAGO

1814 South Throop Street Chicago, Illinois

Se priporoča Slovincem ob času pogreb. — Mrtvašnica na razpolago. — Avtomobil za vse slučaje, kakor šenitovanja, krste in pogrebe. — Na razpolago vsem noč in dan.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Tolažil sem ga: potrpi. . .

Ivan Naglič mu je bilo ime. Doma je bil iz Zirov na Notranjskem. Bilo mu je 42 let, umrl je v Kraynu, Pa., dne 25. februarja letos, pokopan je bil civilno, udeležba ogromna. . . Bog mu daj pokoj. . . ne gre, ker. . . Mir njegovi duši tudi ne gre, ker. . . lahka zemlja nad Tvojim grobom. . . mu vošči prijatelj in s. . . ako Naglič kaj sliši, in je zemlja šest čevljev debela nad njim. Eh. . . hudo je na svetu. . . in jetika še hujska, na kakršni je civilno pokopani umrl. Pa ga je v boleznih tolažil prijatelj. Lepo je tako delo, drugače bi se reklo: tako delo krščanskega usmiljenja, pa. . .

No, prijatelj ga je tolažil. 'Tolažil sem ga: potrpi; vse se bo še na boljše obrnilo in o zdravi boš.' Lepo, zelo lepo, takakolažba je lepa. Tolažil ga je sodrug. Ampak. Recimo, kak duhovnik bi ga bil tako tolažil, pa bi se bilo pisalo o duhovniški tolažbi. Stavim, da bi bilo poleg tolažbe še zapisano: F. . . govori jo vedno le o potrpljenju. . .

Naj bo takim pisacem zemlja lahka, ker težka utegne biti.

Kam naj se človek nagne? Kam?

Naša ameriška vlada ba je ni dosti prida, vemo, vemo, socialisti trdijo, da je prav za nič. "Kapitalistična oligarhija. . . bes naj butne vse stranke. Socialisti hvalijo, kakor Zid svojo robo, svoj program, svojo stranko. Pa pritisnejo od vseh strani krvni bratje, komunisti, in kričijo, dabi oglušil, da so socialisti socialpatrioti, prav za nič, še več ko za nič, in socialisti zopet odgovarjajo in vpijejo, da so komunisti za nič, dvakrat še več za nič. . . Stavkokazi so za nič, razumem, delavske unije niso dosti prida, ker jih vodi neki Lewis, hlapec kapitalistov, vse za nič je v Jugoslaviji, v Evropi, in tam menda ni vse za nič, komunisti pravijo, celo, da v Rusiji ni prav ničesar za nič. Njih oči se obračajo na in v Rusijo. . . srea jim koprnijo, oh, ah. . . da bi bila Rusija vsepovsod, posebno še tu v Ameriki, ker v Rusijo ne moremo vsi komunisti, in malo se nam nekaj noče. Tudi nekomunist bi se rad obrnil proti ti Rusiji. Pa najdem zopet nekaj, kar človeka straši.

Dne 10. marca se glasi iz Leningrada. "Mi izdelamo 85.000 parov galoš na dan. . . Eh. . . 16.000 je delavcev, na vsakega pride pet parov na dan. . . eh. . . Na leto prinaša naša produkcija 200.000.000 rubljev ali sto milijonov dolarjev. . . Hm. . . to bi bilo nekaj, ampak kam grejo, kdo jih pobaše? "Dekleta delajo kakor bobri", eh. . . oh. . . če mora kdo tako delati, kakor bobr. . . "Mnoge ničesar niso imele na nogah in stegnih. . . ker je tovarna zelo topla in gorka. "Tudi človeku postaja pri tem celo vroče." Gumi režejo dekleta ali delavke. . . V tisti delavnici je tako vroče, da so delavke oblečene kakor tedaj, ko se kopljejo. Tudi v ti Rusiji tako delo! In Boga ni, in drugega življenja ni, vse je le strun, humbug, bluff. . . Kam naj človek obrne svoje oči? Povsod za nič, vse za nič. . . samokres in. . . pufffff. . .

Vsak po svoje.

Morilec Hickman je postal katoličan, to je znano. Neki Novak piše: "Komu se ta komedija ne gnusi?" Njemu je dobro znan nek drug Novak, ki se je po hudih duševnih bor-

bah, vsaj tako si moramo misliti, preril iz "ultrakonservativca in bivšega urednika katoliškega "Amerikanskega Slovenca" "v hipersvobodomiselnju" sliši, mora kar ostrmeti od občudovanja, o kakem gnusu ni niti trohice, ker pri svobodomiselnem spreobrnjenju velja golo prepričanje, kako koritce nima ničesar pri takem spreobrnjenju opraviiti. Hrk. . .

Proti sovjetski Rusiji.

Proti je menda mednarodni urad dela pri ligi narodov. Uradu načeluje "francoski Kristan", kakor ga komunisti imenujejo, socialist Albert Thomas. Ta in še nekaj sodrugov baje pobija s teorijami komuniste in meni, da hoče dokazati, da je sovjetski sistem za nič. Tako vsaj bridko tožijo komunisti in vsi prijatelji ruskega sovjetizma.

Čemu je socialist Thomas proti sovjetski Rusiji? Komunisti kalkilirajo tako-le:

Sovjetske glave, Kaflin, Rikov, Stalin imajo najvišjo dovoljeno mesečno plačo 220 rubljev, nekako \$110, kar je za take glave pravo siromaštvo, socialist in ravnatelj mednarodnega urada dela, Albert Thomas, pa ima nič manj kot 750.000 švicarskih frankov, toraj črez \$150.000. Ko bi toraj prišel na površje sovjetski sistem, bi imel socialist Thomas sto krat manjšo plačo, ergo, toraj. . . v oči Thomasovih je sovjetski sistem za nič. Rdeči bratci naj se med seboj poravnajo.

Ampak ruske sovjetske glave niso samo malo plačane, in komunistična argumentacija, da so lizaši proti sovjetom radi nizke plače, ni osamljena.

Kakor znano, so sovjeti ligi narodov predložili načrt za popolno razorožitev. Britanija je proti predlogu. Amerikanski opazovalec, Hugh S. Gibson, pravi, da je predlog nesprejemljiv, enako so se izrazili švedski, nizozemski in poljski zastopniki. Komunisti replicirajo, da so to pač imperialistični triki.

Pa zopet ni nekaj v redu. Lord Cushendun, britanski zastopnik v komiteju za razorožitev po sovjetskem predlogu, je precej trdo prijel sovjetskega zastopnika, Maksima Litvinova, in zahteval, da mora biti Litvinov odkritosrčen. Sum se je vzbudil, ko so "Izvestija", uradno glasilo sovjetov, izblebetala, "that the object of the soviet plan was only to unmask capitalistic states", po domače, sovjetom ni nič resnega na predlogu, gre jim le za to, da razkrinkajo kapitalistične države. Ligo hočejo toraj sovjeti razdreti, in liga pravi, kakor ti meni, tako jaz tebi, ter se postavlja na noge proti sovjetski Rusiji. Ako je tako, ne bo razorožitve.

SIRITE "AMER. SLOVENCA"

ŠEST DNI PREKO OCEANA

najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:

PARIS 20. aprila — 11. maja

Ile De France 27. apr. - 18. maja

FRANCE 4. maja — 25. maja.

(o polnoči)

Najkrajša pot po železnici. Vsakdo je v posebni kabini z vsemi modernimi udobnostmi. — Pijača in slava francoska kuhinja. Izredno nizke cene. — Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali

French Line
213 N. Michigan Ave
Chicago, Ill.